שפּאַסן און פּאַסירונגען

— פון —
יהושע זינגער

מיר זיגלען וויסען

פון וואָס אַרט אייך ווער.

ווער לערנט מיט "רושאַרזש" טייטלער דיני שחיטה, און ווער וועט איהם געבען קבלה?

* * *

ווער האָט פאַרוואַנדעלט ביי דער קהלה־ווער אונטערזוכונג דעם עפּעלזאַפט אין א לעמאָן?

* * *

אויב עס איז אמת ווי נאַרראָן וואַלדראָן, קיי. סי. האָט געזאָגט, אז דאָ איז א "קריסטשען קאָונטרי און ניט קיין רושואַיש קאָונטרי" צו וואָס זיך באַדערען אין גאַנצען מיט שוחטים?

* * *

וואו וועט ע. פ. זינגער, מ. פ. פ. יעצט נעהמען פייער אינשורענס ווען די קאַמפּאַניעס האָבען זיין פאַליסי "נעקאַנסעלט", און אין לעניסלאַטור ברענט אזא העליש פייער?

* * *

איז סיידי שיינגאַלד און סעם אַווערבאַך געקומען אין טראַנטאָ אַנצוקוקען דאָס פּלאַץ וואו זיי האָבען חתונה געהאַט, אום מקוים צו זיין דעם פּסוק: "הייי אַלוועיס קאָם בעק פאַר מאָר"?

* * *

ווערט דער טראַנטאָ פּאָליציי דעפּאַרטמענט רעדוצירט אין פּראָפּאָרציע צו דער רעדוצירטער צאָהל פאַרברעכענס?

* * *

אויסלענדער מוזען פאַרלאָזען סאָוויעט רוסלאַנד. פאַרוואָס זאָל דער "אי־קאַר" זיי ניט זעהן באַזעצען אין בירא־בידזשאַן?

* * *

איז שוין א טראַדיציע אזא אז דער דירעקטאָר פון דער קאַנאַדער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע מוז זיין א ראַביי?

אמאָל איז געווען

אמאָל איז געווען א באַי און א מויד. ער איז געווען איהר פריינד. זי — זיין מלאך. ער איז געווען איהר העלד, זי איז ביי איהם געווען די שעהנסטע אין דער וועלט... ער איז געווען אַן אַרלעד, א לייב, זי — זיין קאַנאַריקעל און טייבעלע.

ער האָט א וואַלד שוואַרצע האָר געהאַט. זי — גאָלדענע לאָקען פון זונגנשטראַהלען געמאַכט.

זי האָט געהאַט אויגען בלוי ווי דער הימעל, ליפּען ווי קאַרשען רויט, איהר לייב איז געווען ווי טייערער סאַמעט און צייהן האָט זי געהאַט ווי פּערעל. איהר האַלז איז געווען ווי ווייס־יונגער פרישער שניי.

און ער האָט געהאַט גרויסע, שוואַרצע אויגען, פול מיט ברען און חלומות און זייערע ליפּען זענען געווען פריש, פייערדיג פול מיט וויין־זאַפט.

און דער פריינ מיט דעם מלאך האָבען זיך געליעבט און געקושט, נעכט אין פאַרק ביי דער לבנה פאַרבראַכט, זיך אייביגע טרייהייט געשוואָרען און גליקליך זענען זיי ביידע געווען.

* * *

אמאָל איז געווען א מאַן מיט א פרוי, ער איז געווען איהר יוקעל און יאַלד, זי — זיין יענטע און יאַכנע.

צוויי מייליער האָבען זיי געהאַט, צוויי צונגען זענען אין די מייליער געווען און די מייליער און די צונגען האָבען מיט הולות טאָג טעגליך געשאָסען, און פיער פייסטען האָבען טאָג־טעגליך געאַרבייט. גוט איז זיי געווען, אונז נאָך בעסער.

פון אַלץ צוביסלאַך

אויב אזוי מעג מען איהם גלויבען

נאַסט: — איך האָב געוואָלט א "ספּרינג טשיקען", האָט איהר מיר דערלאַנגט א הון, איז זי זיכער פון נאַפּאַלעאָן"ס צייטען.

וועיטער: — וואָס רעדט איהר? איך גיב אייך מיין עהרען וואָרט, אז דער טשיקען האָט נאָך נישט אָנגעהויבען וואַקסען קיין איין צאָהן אין מויל.

ישראל פלאַטנער.

וואָס־זשע זאָגט ער טאַקע?

ערשטער בטלן: — כ'בעט דיך, אפשר קענסטו מיר זאָגען, וואָס דער איינשטיין האָט עס אויפגעטאָן, וואָס די וועלט רעדט אזוי מיט איהם?

צווייטער: — כ'וויים? נאַרנישט מיט נאַרנישט. ער האָט עפּעס אָנגעשריבען בען א ספר וועגען ציט און רוים...

ערשטער: — אהא! טאָ וואָס־זשע זאָגט ער טאַקע וועגען פּאַפּסט?

ישראל פלאַטנער.

נאָר א העלפט

— איך חלום נאָך אַלץ, אז ביינאַכט וועט קומען א ריטער אויף א פערד, און וועט מיך אַרויס'נגב'ענען פון מיינע עלטערענס הויז און וועט מיט מיר חתונה האָבען...

— דעם ריטער שלאָג זיך אַרויס פון קאָפּ. א פערד וועט אפשר קומען.

ישראל פלאַטנער.

ער צאָהלט

— האָסטו עפּעס געגעבען דעם בעל חוב וואָס איז נאָר וואָס ביי מיר געווען מיט א וועקסעל?

— יאָ, כ'האָב איהם געגעבען וואָס כ'האָב געקענט.

— וויפיעל?

— וואָס הייסט וויפיעל? כ'האָב איהם געגעבען מיין עהרען־וואָרט, אז איך האָב נישט קיין פּרוטה...

ער ווייסט ווען עס איז זיין געבורטסטאָג

דער לאַיער, צו איטשעמייער'ן, וועלכער זיצט אין ווייסנעס טשער:

— ווי אלט זייט איהר?

— אַרום פיער, פינף אָדער זעקס און פערציג יאָהר?

— פיער און פערציג?

— ניין.

— פינף און פערציג?

— אפשר.

— זעקס און פערציג?

— מעגליך.

— אלזאָ, ווי אלט זייט איהר דאָך?

— דאָס קען איך אייך שנעל באַרעכענען! ווען איך בין אין אַוועק אין אמעריקע איז געווען דרייצעהן אָדער פערצעהן יאָהר נאָך מיין טאַטענס טויט און ווען דער טאַטע איז געשטאָרבען בין איך אלט געווען א יאָהר זיבעצעהן אָדער אכצעהן און אין אמעריקא בין איך אָנגעקומען — דאָס ווייס מיין פּלוניתטע. איך געדענק דאָס ניט.

— אלזאָ ווי אלט זייט איהר?

איטשעמייער איז כעס: — סיי, וואָס געהט אייך דאָס אין לעבען אזוי צו ווי־סען? איך פרעג אייך ווי אלט איהר זייט?

א דאַנק אזא

יונה (צו שלמה'ן): — ווען איך וועל אלט ווערען הונדערט יאָהר וועל איך אלץ נישט פאַרגעסען, אז איך בין דיר שולדיג צעהן גילדען! אזא מעגש בין איך.

אין א שפּיז געוועלב

קונה: — איך פאַרשטעה נישט פאַרוואָס זאָל היינט זיין פּוטער טייערער ווי פאַר דער מלחמה.

קרעמער: — וואָס גלייכט איהר א קוה פון פאַר דער מלחמה און איצט. איצט זענען דאָך די קיה געוואָרען א סך מעהר אַנטוויקעלט און באַוואוסטזיניג.

ר' שמואל ליב האָט נעקידנעפּט לינדבערגס בייני?

פון ישראל פלאַטנער

קומען אריין עטליכע דעטעקטיווס צו דעם אַלטען ר' שמואל לייב'ן און נעהמען איהם אויף א שטרענגען פאַרהער, וואו ער האָט אהינגעטאָן לינדבערג'ס בייבי. באשר בכן — זיי האָבען באַקומען א זיכערען טיפּ, אז ער האָט שוין פיעל מאָל געקידנעפּט בייבים און מען האָט זיי געמוזט ביי איהם פאַר געלט אויסקויפען.

נאָך א פאַר שעה מאַטערען איהם, האָט ר' שמואל לייב זיך מודה געווען, אז אויסלייזען דאַרף מען טאַקע לינדבערג'ס בכור, אָבער ער איז נישט דער איינציגער כוהן אין שטאָדט.

ער האָט זיך אויך מודה געווען, אז מען האָט שוין ביי איהם פיעל מאָל "אויסגעלייזט" בכורים, אָבער נישט פאַר קיין טויזענטער. אזא מזל האָט ער ניט.

יונגער באַלעבעסעלע

יונגער באַלעבעסעלע: דער המנטאַש האָט עפּעס א מאָדנעס טעם.

יונגע ווייבעלע: איך קען עס ניט פאַרשטעהן. איך ווייס, אז איך האָב איהם אביסעל צוגעברענט, אָבער איך האָב איהם באַלד גוט איינגעריבען מיט וואַזאַלין.

* * *

"איך נעה הייסען מיין סעמין, ער זאָל קוויטען הייסקול".

"אויב ער וועט יעצט קוויטען אינמיטען, קומט דאָך אויס, אז ער האָט פאַרלאָרען דריי יאָהר אומזיסט."

"אָה, יעס, אויב ער וועט אָבער ניט קוויטען אינמיטען, וועט ער פאַרלירען גאַנצע פינף יאָהר אומזיסט."

* * *

"האַלאָ, איזידאָר! אוי וועה ווי דו האָסט זיך געביטען! ווי קומט דאָס, וואָס דו ביסט אזוי גיך אלט געוואָרען?"

"איך בין אלט געוואָרען, ווייל איך האָב געוואָלט אָנהאַלטען מיין יוגענד אין א גוטען צושטאַנד."

"ביסט אלט געוואָרען פון וועלענדיג אָנהאַלטען דיין יוגענד און א גוטען צושטאַנד?"

"יעס, מיין פריינד. פון וועלען אָנהאַלטען מיין יוגענד, מיינע זעקס קינדער אין א גוטען צושטאַנד."

* * *

די איינציגע זאַך, וואָס מאַנכע מענשען מיילען זיך מיט אנדערע איז — א קאָלד!

* * *

איך פרעג דער מיסעס קאָהען: וואָרום האָט עפּעס אייער דושייקי אויסגעקליבען פאַר אן עקסקורסיע "סאַבדזשעקט" אין סקול צו לערנען לעטיין? — לעטיש איז דאָך א מוטיע שפּראַך!

"עס מאַכט ניט, מיסטער בערעל", זאָגט זי צו מיר, "עס איז נאָך בעסער! ווייל מיין מאַן וויל איהם אריינגעבען אין די אנדערטייקינג ביזנעס."

* * *

אונזער טראַנטאַר אידישער קולטור קלוב קלייבט זיך, לכבוד זיין יובילעאום, אויסגעבען א ליטעראַרישע זאַמלונג פון סקיצען און ליעדער, די שאַפונגען פון אונזערע קענערע מאָדערנע אידישע שרייבער.

דער נאָמען פון דער זאַמלונג / וועט הייסען:

"דער טשעק, 1932."

פרעג איך דעם "פּרעזידיום" פון קלוב:

"פאַר וואָס האָט איהר עפּעס אויסגעקליבען פאַר אייער זאַמלונג אזא מאָדנעם נאָמען?"

ערקלעהרט מען מיר:

"ווייל יעדער רעדאַקטאָר אָדער פאַכלישער, אָהן אויסנאַהם, וועלכער האָט דורכגעקוקט די סקיצען און ליעדער האָט זיי צודיקנעשיקט."

* * *

אמאָלינע יאָהרען האָבען אַמאַנסען און ליעבעס געהאַלטען לענגער ווי היינט, קלאָגט זיך א ריכטער.

זיכער ווייל אמאָלינע יאָהרען האָט די געלעיבטע ווייבעלע געהאַט דעם זעלבען פּנים, פון פאַר'ן אפּוואַשען איהם אויך נאָכ'ן אפּוואַשען איהם.

* * *

אין דער קאָלעדזש סטרעט ליבערערי זיינען געזעסען צוויי מיטעלאַהרינע לייטע און געלעזען. נאַכהער האָט איינער געזוכט צו פאַרפיהרען מיט'ן צווייטען א שמועס, רופט ער זיך אָן:

איהר ווייסט, אין די היינטיגע אונגאַרמאַלע צייטען, מוז יעדער איינער האָבען א געמאַכטע צוואה. האָט איהר געמאַכט אייער צוואה, סער?"

'ניין." ענטפערט דער צווייטער.

"איהר האָט ניט געמאַכט אייער צוואה?" פרעגט פאַרוואונדערט דער ערשטער, "וואַרום?"

"ווייל איך האָב ניט קיין וויב, איך האָב ניט קיין קינדער, איך האָב ניט קיין דזשאַב, און איך האָב ניט קיין געלד."

* * *

דעם יונגען בוטשערס יונגע ווייבעלע איז געקומען מיט איהר ערשטע קינד פון האָספּיטאַל. דערצעהלענדיג, ווי געוועהנליך, מיט באַנייסטערונג, אז דער דאָקטאָר האָט געזאָגט, אז איהר בייבי איז די שעהנסטע פון אלע בייבים, האָט זי איהם אויך דערצעהלט די "דירעקטשאַנס" וואָס דער דאָקטאָר האָט איהר געגעבען ווי אזוי אנצוגעהן מיט'ן קינד.

"דו ווייסט בעני, דיער, דער דאָקטאָר האָט געזאָגט, אז דריי מאָל א וואָך דאַרף מען איהם אָפּוועגען".

"און ווי, דאַרלינג, האָט דער דאָקטאָר געזאָגט, דאַרף מען איהם וועגען", פרעגט דער יונגער בוטשער, "מיט די בייגער צו אָהן די בייגער?"

* * *

אויף עליזאַבעט סטריט איז דאָ א ניגערישע לאַנדשערי סטאָר. נאַטירליך די די נאַנצע טרייד איז א ניגערישע. ניגערס די פאַרקויפער און ניגערס די קאָסטומער. געהענדיג פאַרביי דער סטאָר מיט מיין פרוי, האָט זי זיך דערמאָנט, אז זי דאַרף זאָקען. איז זי אהין אריין.

"וואָס פאַר א סטאַקינגס ווילט איהר?" פרעגט די ניגערישע סיילס־ליידי.

"פּינק?"

"אָה, ניין. איך וויל לייב־קאָליר," זאָגט מיין פרוי."

"לייב קאָליר? — זעהר שעהן!"

די סיילס־לידי האָט אראָפּגענומען פון די פּאָליצעס עטליכע פּאַפּירענע קעסטלאַך אָנגעפּילט מיט שוואַרצע זאָקען, און איהר געהייסען אויסקלייבען.

* * *

מוטער: אָבער בעסי, מיין טאָכטער, קענסט דאָך ניט געהן חתונה האָבען מיט א באַי בלויז צוליעב דעם אליין, וואָס ער איז א גוטער טענצער!

יונגע מיידעל: זיבער ניט, מאַ! אָבער דזשייקי איז זעהר קלוג אין שפּילען ברידזש אויך!

* * *

עס איז דאָ אן אינדישע שעהנע לענענדע.

זי איז אפילו אביסעל צו ערנסט, אָבער איהר וועט אויף מיר קיין פאַרביבער ניט האָבען, ווען איך וועל אייך איבערגעבען אין מיין "קאָלום":

מיל־לאַקס

(אין ענגליש EX-LAX)

דער באַריהמטער מאָגען־רייניגער

רעגולירט די מאָגענס פון אייער גאַנצער פאַמיליע און באַשיצט אייך פון די שלעכטע פאָלגען, וואָס קומען פון א פאַרשטאָפּטען מאָגען.

חשלט אימער א באַקס עקס־לאַקס ביי אייך אין הויז.

עקס־לאַקס קומט אין 2 פאָרמען: „טשאָקאָלאַד" און „פּינ פלייוואָר" (פיינען).

אין אלע דראַג סטאָרס.

מיל־לאַקס

מיל־לאַקס דער נאַטור'ס פאָלקאָמענסטע שפּייז, שטעלט צו מעהר נאַהרונג פאַר'ן קערפּער ווי וועלכע אנדערע שפּייז.

מיל־לאַקס וועט העלפען פאַרזיכערען, אז קינדער זאָלען קריגען די נויטיגע מינעראַלען, וואָס זענען נויטיג פאַר די ציין און ביינער, ווייטאַמינען נויטיג פאַר'ן וואַקסען און אנטוויקלונג . . . און אז דער־וואַקסענע זאָלען קריגען נויטיגע נאַרונג פאַר'ן טעגליכען פאַרריכטען דעם קערפּער . . . דער מאַנגעל פון וואָס עס פיהרט צו ערנסטען שאַדען אין געזונט. א קוואַרט מילך א טאָג פאַר יעדען פערזאָן אין דער פאַמיליע וועט אויפהאַלטען דעם געזונט פון דער פאַמיליע.

זיסען קריעם פּוטער

בלויז פּוטער געמאַכט מיט פרישען זיסען קריעם קען זיין אזוי געשמאַק. טעגליך פריש געשלאָגען. פּרואוט אויס א פונט פון סיטי דעירי פּוטער היינט.

City Dairy
TORONTO

קינגסדייל 6151

סעקס אפּיעל

(אזא ניט געזונגענער געזאַנג פון א ווייבעל.)

ווי געפעהלט אייך עפּעס
מיין לעקיש בער,
מיין ער, מיין שלימיעל,
ער דערט אויך
פון סעקס־אפּיעל...
איין מאָל שוין
א פאַרשוין,
דער יוקעל מיינער
דער שלאָף וואוינט
אין זיינע אויגען
און די קעלט
אין זיינע ביינער.
ניט קיין מאָגען,
ניט קיין האַר,
און ניט קיין צייהן,
ס'האָט ניט אין זיך
קיין נאַנצען ביין,
האָט אין לעבען
מעהר קיין ציעל,
איבריג איהם
דער לעבענס־שפּיעל...
און רעדען רעדט דאָס
פון סעקס־אפּיעל...

א געניאַלער איינפאַל

מען דערצעהלט אז אין כעלם פלעגט מען ס'רוב באַ'גנב'ענען די בית המדרש פּושקע און אַרויסנעהמען פון דאָרט דאָס נאַנצע געלט.

וואָס טוט מען פאַרט?

האָט מען צונויפגערופען אן אסיפה פון אלע בעלי בתים. זיי האָבען געקלערט און געמאַכט ביז מען האָט אויסגעקלעהרט א מיטעל: דהיינו, אז מען זאָל די פּושקע אויפהענגען אויפ'ן בעלים, און כדי מען זאָל אהין קענען צוקומען, האָט מען צו איהר צוגעמאַכט טרעפּ.

מיל־לאַקס

מיל־לאַקס דער נאַטור'ס פאָלקאָמענסטע שפּייז, שטעלט צו מעהר נאַהרונג פאַר'ן קערפּער ווי וועלכע אנדערע שפּייז.

מיל־לאַקס וועט העלפען פאַרזיכערען, אז קינדער זאָלען קריגען די נויטיגע מינעראַלען, וואָס זענען נויטיג פאַר די ציין און ביינער, ווייטאַמינען נויטיג פאַר'ן וואַקסען און אנטוויקלונג . . . און אז דער־וואַקסענע זאָלען קריגען נויטיגע נאַרונג פאַר'ן טעגליכען פאַרריכטען דעם קערפּער . . . דער מאַנגעל פון וואָס עס פיהרט צו ערנסטען שאַדען אין געזונט. א קוואַרט מילך א טאָג פאַר יעדען פערזאָן אין דער פאַמיליע וועט אויפהאַלטען דעם געזונט פון דער פאַמיליע.

זיסען קריעם פּוטער

בלויז פּוטער געמאַכט מיט פרישען זיסען קריעם קען זיין אזוי געשמאַק. טעגליך פריש געשלאָגען. פּרואוט אויס א פונט פון סיטי דעירי פּוטער היינט.

City Dairy
TORONTO

קינגסדייל 6151

גוט פאַר אייער זיידען
גוט פאַר אייערע קינדער
גוט פאַר אייך

עקס־לאַקס
(אין ענגליש EX-LAX)

דער באַריהמטער מאָגען־רייניגער

רעגולירט די מאָגענס פון אייער גאַנצער פאַמיליע און באַשיצט אייך פון די שלעכטע פאָלגען, וואָס קומען פון א פאַרשטאָפּטען מאָגען.

חשלט אימער א באַקס עקס־לאַקס ביי אייך אין הויז.

עקס־לאַקס קומט אין 2 פאָרמען: „טשאָקאָלאַד" און „פּינ פלייוואָר" (פיינען).

אין אלע דראַג סטאָרס.